

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capital Uman 2014-2020

CAMPANIA DE CONȘTIENTIZARE
ȘI SENSIBILIZARE PENTRU RESPONSABILIZARE SOCIALĂ
ȘI PROMOVARE INCLUZIUNE ACTIVĂ

Incluziunea socială activă a comunităților rome

Ianuarie 2020 - Universitatea Spiru Haret - Brașov

Titlul proiectului: "PROmotorii Firmei Tale (PROFIT) pentru Regiunea Centru" (ID: 104254) | Programul Operațional Capital Uman 2014-2020, Componenta 1 România Start Up Plus
Axa Prioritară Locuri de muncă pentru toți | Operațiunea: Creșterea ocupării prin susținerea întreprinderilor cu profil non-agricol din zona urbană, Schema de ajutor de stat România Start-Up Plus

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capital Uman 2014-2020

Introducere

La momentul aderării României și Bulgariei ca state membre ale Uniunii Europene (în 2007) se estima că probabil că mai mult de zece milioane de romi și 'travellers' vor deveni cetățeni europeni, o populație mai mare decât a majorității actualelor state membre. Cu toate acestea, romii sunt unul din cele mai defavorizate grupuri din societatea europeană. În mare proporție, romii sunt excluși social și mulți dintre ei trec prin situații de exclusiune extremă.

Romii sunt o categorie socială foarte afectată de exclusiune în toate domeniile: locuire, ocupare profesională, accesul la servicii de sănătate, educație, justiție, imaginea socială...

Situația romilor este strâns legată de succesul sau insuccesul

Politicii Europene de Incluziune Socială. "Schema Comună pentru Planurile Naționale de Combatere a Sărăciei și de

Promovare a Incluziunii Sociale," elaborată de Direcția pentru Ocupare Profesională și Probleme Sociale a Comisiei Europene, încurajează toate statele membre să abordeze cu seriozitate problema reprezentată de promovarea unor măsuri specifice și de mare amploare, al căror scop este incluziunea romilor; aceste măsuri le vor asigura romilor aceleași drepturi sociale, politice, culturale și economice, precum și aceeași calitate a vieții care pentru majoritatea europenilor reprezintă ceva de la sine înțeles.

Populațiile de romi au fost definite ca "grupuri expuse unui risc crescut de exclusiune socială", însă fără alte detalii despre factorii specifici de exclusiune care afectează aceste grupuri și fără propuneri de măsuri care să corespundă nevoilor, capacităților și problemelor lor.

Exemple din state europene

În Spania, se estimează că 30% din cei aproximativ 650000

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capital Uman 2014-2020

de romi spanioli se confruntă cu situații de excluziune socială.

În Irlanda, doar 20 de travellers urmează cursuri universitare, dintr-o populație 310000 de travellers. 25% din travellers nu au acces la apă curentă, electricitate sau servicii de salubritate.

În unele regiuni din Cehia, rata șomajului în rândul romilor depășește 50%, iar în unele zone mai grav afectate depășește 80%. Cămătăria este un fenomen foarte răspândit în comunitățile de romi, iar imposibilitatea de a plăti dobânzi ridicate duce la cazuri de extorcere, șantaj și violență împotriva membrilor familiei.

În România 47% din romi sunt șomeri, iar 69% din femeile rome nu muncesc. Cea mai frecventă sursă de venit în

gospodăriile rome (66%) o reprezintă alocația pentru copii, în vreme ce salariile reprezintă principala sursă de venit doar în 25% din gospodării.

În Ungaria, speranța de viață a copiilor romi este cu zece ani mai scăzută decât media și doar 1-2% din romii care au depășit vârsta de 25 de ani au absolvit învățământul secundar.

Excluziunea socială poate fi rezultatul a numeroși factori diferiți, cu o dinamică diversă; de asemenea, experiențele persoanelor afectate de excluziune sunt foarte diverse, ceea ce înseamnă că trebuie să se elaboreze politici specifice și planuri de promovare a incluziunii pentru diverse categorii de persoane și colectivități.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capital Uman 2014-2020

Dinamica excluziunii romilor are unele cauze care îi sunt culturale ale societății sunt specifice fiecărei culturi și proprii doar ei, printre care:

-Un mare număr de romi se confruntă cu obstacole minoritare sunt adesea valorizate negativ doar din cauză semnificative în accesul la resurse și servicii de bază, că sunt diferite. Multe caracteristici ale culturii romilor sunt percepute ca fiind în conflict cu valorile majoritare și pot înțeles; să constituie un factor suplimentar în dinamica respingerii

-Bariere în accesul la numeroase resurse și servicii și excluziunii sociale. Totuși, uneori planurile de incluziune sociale; pot să aibă un efect asimilaționist, în loc să promoveze o

-Romii sunt insuficient reprezentați pe piața muncii, au venituri mult mai scăzute decât media, și în multe țări incluziune care să respecte diversitatea culturală.

întâmpină dificultăți în accesul la serviciile de sănătate Romii și travellers sunt una din minoritățile europene cele publice, la educație de calitate, calificare profesională și mai afectate de respingere și valorizare negativă, ceea ce alte resurse publice necesare pentru incluziunea socială.. duce la crearea unor bariere în calea incluziunii sociale,

O caracteristică importantă a romilor și a travellers este educație de calitate, servicii de sănătate, justiție sau servicii fondul lor cultural comun. Multe din normele și practicile sociale. Prejudecățile și discriminarea sunt un cerc vicios

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capital Uman 2014-2020

care perpetuează și consolidează exclusiunea în diverse moduri. Blochează accesul la dobândirea mijloacelor de bază necesare pentru incluziune, cum ar fi educația sau calificarea profesională.

Discriminarea poate să joace un rol și în ce privește traiul în zone segregate și defavorizate, unde posibilitățile de acces la servicii de bază, de exemplu ocuparea profesională, transportul, sănătatea, școala etc., sunt și mai reduse.

Victimele discriminării pot să-și dezvolte mecanisme de supraviețuire și rezistență față de respingerea căreia îi sunt supuse, mecanisme care pot să agraveze situația: lipsa de încredere față de instituțiile societății, ostilitatea, forme de reafirmare a apartenenței la grup, care îi separă și mai mult de majoritate. Discriminarea poate să fie un factor agravant al unor probleme de atitudine și sănătate mentală, cum ar fi stressul, depresiile, pesimismul.

Caracteristici ale culturii roma care pot favoriza incluziunea socială

Deși romii se confruntă cu factori specifici care sporesc riscul exclusiunii sociale, în același timp dispun și de capacități și atitudini care pot favoriza incluziunea. Printre acestea se numără:
-Experiența multor persoane supuse exclusiunii este marcată de legături familiale și sociale foarte limitate, ceea ce

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capital Uman 2014-2020

constituie atât o cauză a excluziunii, cât și un obstacol important în procesul de incluziune, din cauza lipsei de capital social și de sprijin emoțional și material. Totuși, mulți romi și travellers nu se găsesc într-o astfel de situație, întrucât în majoritatea cazurilor există legături sociale și familiale foarte puternice.

-Excluziunea se aplică la nivel de grup, iar comunitățile, deși suferă din cauza unei excluziuni extreme, pot să le ofere membrilor un oarecare sprijin material și emoțional; acesta poate fi un punct de pornire foarte bun pentru procesele de incluziune. Pe de altă parte, orientarea înspre familie poate să încetinească incluziunea și integrarea în rețelele majoritare. Din acest punct de vedere, măsurile de incluziune adresate romilor pot să profite de promovarea și afirmarea politică a identității și organizațiilor romilor.

-Excluziunea se aplică la nivel de grup, iar comunitățile, deși suferă din cauza unei excluziuni extreme, pot să le ofere membrilor un oarecare sprijin material și emoțional; acesta poate fi un punct de pornire foarte bun pentru procesele de incluziune. Pe de altă parte, orientarea înspre familie poate să încetinească incluziunea și integrarea în rețelele majoritare. Din acest punct de vedere, măsurile de incluziune adresate romilor pot să profite de promovarea și afirmarea politică a identității și organizațiilor romilor.

-Unul din elementele cheie în incluziunea socială este capacitatea

beneficiarilor de a-și identifica și de a-și defini propriile nevoi și cerințe. Împuternicirea este un factor foarte important în incluziunea socială, iar romii au un avantaj semnificativ datorită puternicei lor identități colective.

-Există și o altă valoare adăugată: atât romii supuși excluziunii, cât și cei care nu sunt supuși excluziunii au multe în comun, în contextul luptei comune pentru respectarea drepturilor fundamentale ale omului și a identității lor culturale. Romii supuși excluziunii pot să beneficieze de resursele și de sprijinul celor neexcluși, ceea ce poate duce la o consolidare a incluziunii sociale.

-Există și o altă valoare adăugată: atât romii supuși excluziunii, cât și cei care nu sunt supuși excluziunii au multe în comun, în contextul luptei comune pentru respectarea drepturilor fundamentale ale omului și a identității lor culturale. Romii supuși excluziunii pot să beneficieze de resursele și de sprijinul celor neexcluși, ceea ce poate duce la o consolidare a incluziunii sociale.

Politicile de incluziune adresate romilor trebuie să cuprindă măsuri de discriminare pozitivă și programe concepute special pentru a răspunde nevoilor și cerințelor lor. Însă în același timp

Politicile de incluziune adresate romilor trebuie să cuprindă măsuri de discriminare pozitivă și programe concepute special pentru a răspunde nevoilor și cerințelor lor. Însă în același timp

Politicile de incluziune adresate romilor trebuie să cuprindă măsuri de discriminare pozitivă și programe concepute special pentru a răspunde nevoilor și cerințelor lor. Însă în același timp

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capital Uman 2014-2020

este foarte important ca romilor să li se garanteze accesul la programe și măsuri cu caracter general.

Programele specifice pentru incluziunea romilor trebuie să fie întotdeauna privite din perspectiva pe termen lung a accesului egal la toate resursele societății, fie că este vorba de ocupare profesională sau de locuire, educație, sănătate, justiție sau participare socială.

Totuși, trebuie să recunoaștem că măsurile de discriminare pozitivă în favoarea romilor pot să ducă la efecte nedorite, cum ar fi consolidarea stereotipurilor conform cărora romii sunt o comunitate clar diferențiată de restul societății, ceea ce ar duce la o nouă dinamică a segregării și stigmatizării. Măsurile

pentru incluziunea romilor trebuie să fie integrate în toate instituțiile corespunzătoare ale societății. Incluziunea socială

este responsabilitatea tuturor, fie că e vorba de sectorul privat sau de sindicate, strategii media, viață culturală, sau, evident, de administrația publică și politicile sociale la toate nivelurile.

În același timp, măsurile de incluziune adresate altor categorii cu vulnerabilitate crescută, cum sunt persoanele cu dizabilități, mamele necăsătorite, vârstnicii, dependenții de droguri, foștii deținuți, imigranții, persoanele fără adăpost, trebuie să țină cont de nevoile speciale ale romilor aflați în astfel de situații. O preocupare fundamentală a politicilor sociale pentru romi ar trebui să fie componenta de gen; politicile de incluziune a romilor trebuie să asigure toate măsurile de promovare a egalității între femei și bărbați, ținând cont de nevoile caracteristice ale femeilor rom.

Planuri naționale de incluziune socială

Măsurile de incluziune socială trebuie să fie elaborate într-

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capital Uman 2014-2020

un cadru strategic cuprinzător; trebuie să recunoaștem că Obiectivul politicii europene este eradicarea sărăciei, nu doar ca incluziunea este un proces dinamic, care nu depinde de o anumită măsură sau de un set de măsuri, ci de interacționarea în timp și se adresează atât celor expuși riscului de excluziune, celor care creează bariere în procesul de incluziune, cât și contextului social, instituțional și material în care are loc interacțiunea socială. “Schema Comună pentru Planurile Naționale de Combateră a Sărăciei și de Promovare a Incluziunii Sociale,” elaborată de Direcția pentru Ocupare Profesională și Probleme Sociale a Comisiei Europene, nu doar că încurajează toate statele membre UE să-și consolideze Planurile Naționale de Incluziune Socială, ci oferă mai multe îndrumări metodologice, indicații și resurse pentru realizarea acestui obiectiv.

expresie a angajamentului de a crea o societate mai justă, ci și ca o recunoaștere a faptului că excluziunea este incompatibilă cu creșterea economică, stabilitatea și coeziunea socială. Politica europeană nu atribuie responsabilitatea pentru eliminarea sărăciei exclusiv acelor domenii ale administrației care se ocupă direct de sectoarele cele mai vulnerabile ale societății, ci subliniază că această responsabilitate trebuie să se regăsească în toate politicile sociale, economice, politice și culturale; mai mult decât atât, această responsabilitate trebuie să fie asumată de toți membrii societății.

Politica europeană subliniază că incluziunea necesită promovarea unor planuri strategice la cel mai înalt nivel de decizie; în același timp, trebuie să existe coordonare la nivelul

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capital Uman 2014-2020

întregii administrații, precum și între guvern și societatea civilă, sectorul privat, organizații sociale, sindicate.

Planurile de incluziune trebuie să fie bazate pe realitățile cunoscute, trebuie să stabilească obiective măsurabile, iar progresul trebuie să fie evaluat sistematic. Măsurile de incluziune trebuie să promoveze participarea activă a beneficiarilor, trebuie să acorde o atenție specială celor mai vulnerabile categorii și trebuie să întrerupă ciclul de regenerare a excluziunii. De asemenea, este de o importanță fundamentală ca toate politicile de incluziune să încorporeze aspecte legate de inegalitatea dintre sexe.

Domenii și măsuri-cheie

pentru promovarea incluziunii romilor

Pentru a combate excluziunea este nevoie de un proces global, cu dimensiuni multiple; totuși, este important să evidențiem domeniile prioritare ale măsurilor de incluziune socială, deși pot exista diferențe în ce privește diversele tipuri de procese de excluziune și contextele naționale.

Indiferent de țara sau de sfera socială în care sunt aplicate, măsurile de incluziune socială a romilor trebuie să urmeze anumite recomandări cu caracter general, în plus față de comentariile făcute în secțiunile precedente. Cunoașterea situației romilor în general, precum și a celor excluși

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capital Uman 2014-2020

sau expuși riscului de excluziune, nu necesită demersuri ample sau costisitoare. O măsură importantă ar trebui să o constituie cercetarea mai în profunzime a situației reale în care se găsesc romii, cercetare care să includă studii despre obstacolele și barierele impuse de societate și de instituțiile majorității.

Una din prioritățile-cheie în incluziunea socială a romilor este ca acest obiectiv să fie integrat în toate domeniile administrației publice și în toate serviciile.

Din gama largă a serviciilor sociale, următoarele priorități pot fi considerate specifice:

-Măsuri care să asigure accesul la educație și măsuri de îmbunătățire a calității educației, cu atenție specială pentru

combaterea segregării directe sau indirecte, precum și a practicilor asimilaționiste din școli.

-Măsuri care să asigure accesul romilor la condiții decente de locuit și care să ducă la desființarea cartierelor segregate și dezavantajate, populate în mare proporție de romi și travellers.

Accesul la servicii de bază: educație, sănătate, locuire, justiție și servicii sociale

-Măsuri care să ducă la îmbunătățirea accesului la justiție. Măsuri de combatere a tendințelor de criminalizare manifestate de poliție, de sistemul de justiție și de penitenciare împotriva romilor, precum și măsuri de îmbunătățire a protecției juridice a drepturilor romilor și măsuri împotriva victimizării.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capital Uman 2014-2020

-Măsuri care să asigure accesul integral la serviciile de sănătate publică.

-Măsuri care să asigure accesul la venitul minim care să permită un trai decent, precum și accesul la alte servicii sociale. Trebuie să subliniem încă o dată că măsurile de incluziune socială trebuie să se bazeze mai întâi pe accesul crescut la toate programele, acțiunile și măsurile cu caracter general. După asigurarea acestui deziderat, se poate trece la etapa de elaborare a unor programe specifice adresate în special romilor, prin care să fie încurajat acest acces.

Toate programele de discriminare pozitivă trebuie să fie justificate în mod explicit în lumina acestui obiectiv. Iată câteva tipuri de acțiuni posibile:

-Instruire antidiscriminare pentru furnizorii de servicii.

-Dispensarele, școlile și alte instituții furnizoare de servicii să fie amplasate în apropierea comunităților de romi și travellers

-Promovarea profesioniștilor și emdiatorilor de etnie roma în cadrul diverselor servicii, de exemplu în sistemul sanitar, serviciile sociale, școli, sistemul de justiție

-Elaborarea de programe specifice pentru problemele care îi afectează în mod special pe romi și travellers, de exemplu birocrația care îngreunează activitatea vânzătorilor stradali și descurajează stilul de viață nomad.

-Reducerea riscurilor de mediu care amenință așezările romilor.

-Furnizorii de servicii publice să fie obligați să elaboreze planuri de promovare a accesului romilor la aceste servicii. Romii să primească informații despre serviciile existente și despre o mai bună utilizare a acestor servicii;

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capital Uman 2014-2020

preograme de consolidare a încrederii în aceste servicii.

-Promovarea organizațiilor romilor; împuternicire și dezvoltarea unor canale care să permită participarea romilor la elaborarea planurilor și politicilor.

-Comaniile private să fie încurajate să angajeze romi.

Măsuri de promovare a egalității

Înlăturarea barierelor provocate de discriminare și prejudecăți rasiale sau etnice constituie un aspect de o importanță fundamentală pentru incluziunea romilor. Măsurile de detectare a discriminării, de analiză și estimare a profunzimii acestui fenomen, depistarea modurilor în care se manifestă și a posibilităților de combatere a lui reprezintă un punct de pornire pentru toate politicile de incluziune adresate romilor.

Procesul de discriminare este rezultatul unor dinamici complexe cu cauze sociale multiple și cu o tradiție îndelungată și adânc înrădăcinată. Promovarea egalității este un proces îndelungat și trebuie înțeles ca atare. Măsurile de reducere a prejudecăților și a discriminării trebuie să fie întreprinse în toate domeniile, la toate nivelurile, într-o abordare multidimensională.

Câteva măsuri-cheie pentru promovarea egalității în tratament:

-Măsuri de detectare a prejudecăților și a practicilor discriminatorii; măsurarea amplitudinii și efectelor acestora

-Măsuri care să stimuleze recursul la sistemul de justiție pentru protejarea egalității în drepturi

-Sensibilizarea, combaterea discriminării și instruirea pe teme de interculturalitate a personalului implicat în programe de incluziune socială și în planurile obligatorii de promovare a egalității în tratament.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capital Uman 2014-2020

-Sensibilizarea, combaterea discriminării și instruirea pe teme de interculturalitate a personalului administrativ, a oamenilor de afaceri, a furnizorilor de servicii sociale, ONG-urilor, presei și publicului larg.

-Măsuri pentru îmbunătățirea imaginii sociale și împuternicirea romilor. Implementarea prevederilor din capitolul "Organisme pentru Promovarea Egalității în Tratament" conform Directivei UE 43/2000.

Acestea sunt exemple de măsuri specifice pentru promovarea accesului îmbunătățit al romilor; măsurile pot fi aplicate în oricare din instituțiile sau sferile sociale unde sunt necesare: ocuparea profesională, instruirea vocațională, serviciile sociale, educația, locuirea, justiția, cultura.

Măsuri care să ducă la obținerea unei autonomii economice crescute. Autonomia economică este un factor esențial pentru incluziunea socială. De obicei, venitul minim și alte beneficii materiale pentru categoriile excluse nu permit această autonomie și pot induce dependența față de serviciile sociale. Totuși, astfel de măsuri pot să prevină excluziunea și situațiile de dificultate extremă, și în același timp pot să constituie o fază de tranziție înspre o autonomie crescută; de asemenea, pot să reducă propagarea excluziunii de la o generație la alta. Autonomia economică poate fi cel mai bine promovată printr-un efort semnificativ de integrare a romilor pe piața muncii, atât prin formare și integrare profesională, cât și prin măsuri (materiale și de sensibilizare) care să-i încurajeze pe angajatori să angajeze și să promoveze romi.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capital Uman 2014-2020

Reușitele în integrarea profesională a romilor trebuie să fie făcute publice, spre a diminua efectul stereotipurilor legate de "lipsa lor de motivație în muncă" și spre a crește încrederea romilor în posibilitățile de integrare profesională. Măsurile trebuie să urmărească nu doar încorporarea romilor pe piața muncii, ci și îmbunătățirea condițiilor de muncă, a condițiilor pentru avansare și a stabilității locului de muncă. În același timp, sunt necesare și măsuri care să reglementeze și să îmbunătățească abilitățile și condițiile de la locul de muncă atât pentru micro-întreprinderi cât și pentru activitățile independente. În multe țări, domeniile de activitate ale romilor sunt comerțul stradal, recuperarea și reciclarea deșeurilor, muzica, meșteșugurile și artizanatul; toate au un potențial economic ridicat, însă de cele mai multe ori se desfășoară în cadrul economiei "gri", informale.

Trebuie să fie promovate măsuri pentru înlăturarea obstacolelor secundare care blochează accesul pe piața muncii sau la activități independente; exemple de astfel de măsuri sunt serviciile de îngrijire pentru copii și alți dependenți, îmbunătățirea transportului pentru navetiști, acces sporit la serviciile de intermediere a muncii etc.; măsuri de educare a consumatorilor și măsuri care să le permită romilor să nu devină victimele practicilor abuzive în calitate de consumatori sau atunci când contractează relații de împrumut.

Indicatori pentru măsurarea progresului realizat în incluziunea socială

Există numeroase tipuri de indicatori care ar putea fi folosiți pentru măsurarea progresului; în cele mai multe cazuri cel mai bine este să se folosească un set de indicatori care oferă

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capital Uman 2014-2020

o imagine mai de ansamblu a schimbărilor petrecute în timp, care să permită o comparație cu indicatorii care se referă la populație în general. De asemenea, în multe cazuri este important ca indicatorii să măsoare diferențele de gen în incluziunea romilor. Pot fi elaborați și indicatori care să măsoare progresul cantitativ obiectiv, precum și indicatori care măsoară percepția subiectivă a realității și a schimbărilor survenite în timp.

Aceasta este o listă de posibili indicatori pentru măsurarea progresului în incluziunea socială a romilor:

- Rata șomajului / angajărilor în rândul romilor;
- Percepția romilor cu privire la calitatea locului de muncă.
- Creșteri în venitul mediu pe familie în rândul romilor.
- Numărul de romi care au acces la locuințe decente.

-Scăderea numărului de romi care trăiesc în cartiere/ comunități segregate.

-Creșterea frecvenței și a calității serviciilor medicale oferite femeilor rome.

-Creșterea speranței de viață în rândul romilor.

-Creșterea numărului de copii romi absolvenți de liceu.

-Creșterea numărului de adulți alfabetizați.

-Numărul de mediatori romi.

-Reducerea tratamentului negativ aplicat romilor în presă.

-Reducerea stereotipurilor negative despre romi în rândul majorității.

-Nivel ridicat de protecție acordată victimelor de etnie roma în sistemul de justiție.

Este esențială elaborarea unor instrumente de măsurare a progresului realizat în incluziunea socială a romilor, ceea ce

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capital Uman 2014-2020

Înseamnă că programele de incluziune trebuie să aibă niște obiective stabilite de la început. Obiectivele trebuie să întrunească un număr de caracteristici, de exemplu trebuie să fie ambițioase însă realizabile, relevante, inteligibile, cuantificabile, măsurabile și dependente de timp.

Există numeroase tipuri de indicatori care pot fi folosiți. Pe de o parte sunt indicatori statistici – de exemplu:

Există o creștere în numărul romilor care au acces la locuri de muncă decente?

Există mai mulți copii romi absolvenți ai unei forme de învățământ?

A crescut speranța de viață în rândul romilor?

Pe de altă parte, există indicatori subiectivi care măsoară

percepțiile și atitudinile. Există vreo îmbunătățire în imaginea socială a romilor?

Au romii mai multă încredere că vor fi tratați mai corect de administrația publică?

De asemenea, trebuie să fie elaborați indicatori pentru măsurarea și evaluarea gradului în care aceste îmbunătățiri se datorează politicilor și măsurilor de incluziune. Indicatorii necesită timp, efort și resurse economice pentru colectarea și analizarea datelor, și trebuie să fie selectați cu atenție pentru a optimiza resursele existente.

În vederea colectării de date este nevoie de participarea persoanelor din diverse instituții și sfere sociale. Colectarea datelor trebuie să fie făcută în conformitate cu prevederile

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capital Uman 2014-2020

legale europene și naționale cu privire la dreptul la viața privată, ceea ce înseamnă că o persoană are dreptul să nu fie identificată ca aparținând unei anumite grupări etnice sau rasiale împotriva voinței sale.

Monitorizarea etnică este permisă, dar numai în condițiile stricte prevăzute de lege; metodologiile trebuie să fie discutate și convenite cu organizațiile romilor, consensul fiind necesar pentru a evita folosirea greșită sau abuzivă a acestor date.

Practici pozitive în state europene

Portugalia

Proiectul Nómada este o rețea care reunește diverse instituții în baza schimbului de experiență și perspective, urmărind

să îmbunătățească educația și alfabetizarea în comunitățile de romi. Prin activități de divertisment desfășurate în spații publice, proiectul încercă să sensibilizeze familiile cu privire la importanța educației și să acorde educației o mai mare vizibilitate ca act de cultură.

Proiectul de servicii de sănătate pentru travellers oferă formare profesională membrilor acestei grupări, care pot să devină angajați ai sistemului de sănătate, cu rolul de a informa comunitățile despre problemele de sănătate, serviciile locale de sănătate și folosirea lor; de asemenea, ei asigură adecvarea culturală a modului în care se prestează serviciile de sănătate.

Programul Integrat de Acțiune pentru Romi include patru domenii.
-Locuințe: avantaje financiare pentru credite ipotecare și chirii.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capital Uman 2014-2020

-Educație: clase pregătitoare pentru copiii romi, care să le permită să urmeze cursurile 'normale'. Programe de alfabetizare și educație primară pentru adulți.

-Sănătate: centre socio-medicale care oferă servicii de sănătate preventivă și servicii sociale și de sănătate primare. Populațiile nomade sunt deservite de unități mobile.

-Cultură: acțiuni municipale specifice care includ activități creative, ateliere de teatru și fotografie, precum și expoziții de cultură roma promovate în case de cultură.

România

În cinci localități din România s-a desfășurat un proiect de "Facilitare a accesului pe piața muncii," pe baza unei metode

de colectare de date cu privire la cererea existentă pe piața muncii, nevoile și abilitățile romilor.

Pe baza acestor informații s-a organizat un curs de formare și participare comunitară. Printre rezultatele acestui proiect-pilot se numără faptul că 220 de romi au obținut atestate de calificare și recalificare profesională, 170 de romi au fost înscriși în baza de date a Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă, 45 de romi au urmat cursuri de recalificare, iar 20 de romi și-au dezvoltat abilitățile manageriale.

Cehia

În 1997, în sistemul de învățământ din Cehia s-au introdus

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capital Uman 2014-2020

orele de meditații obligatorii și s-a înființat postul de asistent al cadrului didactic; de asemenea, s-au elaborat planuri speciale de învățământ și materiale didactice pentru a îmbunătăți rezultatele școlare ale elevilor romi.

La o evaluare desfășurată în 2003 s-a constatat că 1489 de elevi participau la orele de meditații și că 72% din ei au încheiat cu succes cursurile și s-au integrat în sistemul național de educație.

Spania

Programul ACCEDER (2000-2006) a urmărit să faciliteze accesul romilor pe piața muncii din Spania. În primii patru ani

de derulare a acestui proiect s-au încheiat peste 14 700 de contracte de muncă. În 2004, acest program a fost selectat de Consiliul European ca exemplu de bune practici în utilizarea Fondului Social European.

IRIS, Institutul pentru Relocare și Integrare Socială al administrației regionale din Madrid pune la dispoziție locuințe sociale în cartiere nesegregate pentru romii care locuiesc în comunități dezavantajate sau segregate.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capital Uman 2014-2020

Titlul proiectului
"PROmotorii Firmei Tale (PROFIT) pentru Regiunea Centru"
ID: 104254

Programul Operațional Capital Uman 2014-2020,
Componenta 1 România Start Up Plus

Axa Prioritară Locuri de muncă pentru toți,
Operațiunea: Creșterea ocupării prin susținerea
întreprinderilor cu profil non-agricol din zona urbană,
Schema de ajutor de stat România Start-Up Plus

Implementat de Agenția de Dezvoltare Durabilă a Județului Brașov
în parteneriat cu Universitatea Spiru Haret.

Valoare totală a proiectului
8.722.301,38 lei

Durata proiectului
36 de luni

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul
Operațional Capital Uman 2014 -2020

Editorul materialului
Agenția de Dezvoltare Durabilă a Județului Brașov

Data publicării
ianuarie 2020

"Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu
poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României!"

0268.47.05.05; 0268.47.05.06

www.profitantreprenor.ro

profitantreprenor

Denumirea proiectului: PROmotorii Firmei Tale (PROFIT) pentru Regiunea Centru ID: 104254 Implementat de Agenția de Dezvoltare Durabilă a Județului Brașov în parteneriat cu Universitatea Spiru Haret